

Asia Artikkeleiden linkittäminen Internet-tietoverkossa

Hakija A

Annettu 26.4.2001

SELOSTUS ASIASTA

Lausuntopyyntö

Toimittaja A (jäljempänä hakija) on 4.8.2000 päivätyllä kirjeellään pyytänyt tekijänoikeusneuvoston lausuntoa artikkeleiden linkittämisestä Internet-tietoverkossa. Lausuntopyyntö koskee B:n oikeutta linkittää hakijan laatimia artikkeleita, jotka on julkaistu C:n Z -lehden verkkoversiossa.

Hakija kysyy,

- 1) ovatko hänen laatimansa viisi artikkelia tekijänoikeuslain suojaamia teoksia,
- 2) onko B:llä ollut tekijänoikeuslakiin perustuva oikeus käyttää artikkeleita linkittämällä niitä Internet-tietoverkossa,
- 3) loukkaako artikkeleiden edellä kuvattu käyttö hakijan taloudellisia oikeuksia,
- 4) loukkaako artikkeleiden edellä kuvattu käyttö hakijan moraalisia oikeuksia ja
- 5) onko hakijalla oikeus korvaukseen artikkeleidensa käytöstä B:n Internet-sivujen yhteydessä.

Taustaa Hakijan lausuntopyyntö liittyy vireillä olevaan riita-asian oikeudenkäyntiin. Hakija on toimittanut 12.6.2000 Helsingin käräjäoikeudelle haastehakemuksen sopimusrikkomusta ja tekijänoikeuden loukkausta koskevassa vahingonkorvausasiassa. Vastaajina ovat C ja B. Tekijänoikeusneuvoston lausunto halutaan liittää käräjäoikeudelle esitettäviin asiakirjoihin.

Lausuntopyynnön mukaan hakija on kirjoittanut free lance -suhteessa sopimuksen perusteella C:lle lääketieteellisiä artikkeleita, jotka on julkaistu Z -lehdessä. Hakija on lisäksi ollut työsopimussuhteessa C:öön 2.6. - 16.6.1997 ja 1.8. - 3.10.1997 välisen ajan. Tieto ilmenee käräjäoikeudelle toimitetusta haastehakemuksesta.

Lausuntopyynnön mukaan C on hakijan tietämättä laittanut Z -lehden verkkosivuille vapaasti luettavaksi 21 kappaletta hakijan kirjoittamia artikkeleita ajalla 27.3.1996 - 12.11.1999. Tämä käyttö on ollut mahdollista sopimukseen kirjatun kustantajan uudel-

leenkäyttöoikeuden johdosta. C ei kuitenkaan ole maksanut hakijalle tästä käytöstä sopimuksen mukaista korvausta.

C sittemmin solminut yhteistyö- ja markkinointisopimuksen B:n kanssa. Sopimuksen mukaan C on saanut korvausta vastaan Z -lehden mainoksen B:n Internet-sivuille (ns. X) ja toisaalta B on saanut linkittää sivujaan Z -lehden sivuille ja aineistoon. B on linkittänyt hakijan artikkeleita yhteensä viisi kappaletta 13.1.1998, 11.11.1998, 5.8.1999, 6.10.1999 ja 8.11.1999.

Lausuntopyynnön mukaan B on toteuttanut linkityksen siten, että käytetyistä hakijan artikkeleista on tehty artikkelin aiheen esittelevä vinkki B:n Internet-sivuille. Vinkissä on mainittu artikkelin kirjoittajan eli hakijan nimi. Linkityksessä ei ole kuitenkaan mainittu, että aineisto löytyy Z -lehden aineistosta. Vinkki on antanut lausuntopyynnön mukaan käsityksen, että hakija olisi kirjoittanut aineistonsa B:lle ja siirtänyt sille myös tekijänoikeutensa. Linkityksen toteuttamistapa ilmenee lausuntopyynnön liitteistä.

Lausuntopyynnön mukaan hakija on kirjoittanut artikkelinsa journalistina C:lle. B:n Internet-sivut (X) eivät ole journalistinen forum, vaan B on kaupallinen lääkäri- ja terveyspalveluja tarjoava yritys. Hakijan artikkeleita on linkitetty tällaiseen yhteyteen vinkein ilman, että hakijalta olisi kysytty lupaa tai häntä olisi informoitu asiasta.

Vastineet

Tekijänoikeusneuvosto on varannut C:lle ja B:lle mahdollisuuden vastineen antamiseen.

C:n vastine

C toteaa tekijänoikeusneuvostolle 2.10.2000 toimittamassaan vastineessa, että tapauksessa on kyse C:n ja hakijan välisen sopimuksen tulkinnasta ja pitkälti näytön arvioinnista. Annettaessa vastauksia lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin joudutaan väistämättä tulkitsemaan sopimusta ja arvioimaan näyttöä.

C:n käsityksen mukaan lausuntopyynnössä tarkoitetut artikkelit ovat tekijänoikeuslain suojaamia teoksia. Tämä kysymys ei ole edes riidanalainen.

Lausuntopyynnöstä saa käsityksen, että B olisi käyttänyt hakijan kirjoittamia artikkeleita. Tämä ei pidä paikkansa, sillä käsitys perustuu linkittämisen väärinymmärtämiseen. Hakijan tarkoittamat artikkelit on hakijan kanssa tehdyn sopimuksen perusteella luvallisesti tallennettu C:n palvelimella sijaitseville Internet-sivuille. Artikkeleita ei ole siirretty tai muutoonkaan luovutettu B:n palvelimelle. Linkittäminen on tapahtunut C:n ja B:n välisen sopimuksen perusteella C:n sivuilla olleeseen lailliseen materiaaliin. Linkittäminen sinänsä ei ole tekijänoikeudellisesti relevantti toimi, joka edellyttäisi tekijänoikeuden haltijan suostumusta. Tekijänoikeuslaissa ei ole linkittämistä koskevaa säännöstä.

Linkittäminen ei tästä syystä ole voinut olla tekijänoikeuslain vastaista. Hakijan tarkoittamista artikkeleista ei ole valmistettu kappaleita eikä niitä ole saatettu yleisön

saataviin siten kuin tekijänoikeuslaissa säädetään. Linkittäminen ei täten ole loukannut hakijan taloudellisia oikeuksia.

Artikkeleiden kirjoittajan eli hakijan nimi on aina mainittu artikkeleiden yhteydessä, eikä artikkeleita ole myöskään saatettu yleisön saataviin tekijää loukkaavassa muodossa tai yhteydessä. B:n Internet-sivuja ei voida pitää sellaisena ympäristönä, että hakijan artikkeleiden linkittäminen B:n sivuilta loukkaisi hakijan tekijänkunniaa.

Täten hakijalla ei ole oikeutta korvaukseen linkittämisen johdosta.

B:n vastine

Myös B toteaa tekijänoikeusneuvostolle 2.10.2000 toimittamassaan vastineessa, että lausuntopyyntö koskee monin osin kysymyksiä, jotka liittyvät näytön arviointiin ja osapuolten välisten sopimusten tulkintaan. Tekijänoikeusneuvosto voi antaa lausuntoja vain tekijänoikeuslain tulkinnasta. Mainitut kysymykset on siten rajattava lausunnon ulkopuolelle.

Kysymys lausuntopyynnössä tarkoitettujen artikkeleiden teosluonteesta ei ole riittävä.

Vastineensa mukaan B ei ole miltään osin käyttänyt hakijan teoksia tekijänoikeudellisesti merkityksellisellä tavalla.

Linkkien tekeminen B:n Internet-sivuilta C:n Internet-sivuille on perustunut B:n ja C:n väliseen sopimukseen. Linkitys on toteutettu siten, että artikkeleiden löytämiseksi on B:n Internet-sivuilta (X) tehty linkki C:n Internet-sivuille, joilla hakijan artikkelit ovat sijainneet. Ne B:n Internet-sivuilla kävijät, jotka ovat kiinnostuneet hakijan artikkeleista, ovat linkkiä klikkaamalla voineet siirtyä C:n Internet-sivuille. Linkittämistapa ilmenee B:n vastineen liitteistä.

B:n mukaan linkityksen sallittavuus on perustunut siihen, että linkitys on toteutettu tavalla, joka ei ole tekijänoikeuslain 2 §:ssä tarkoitettua toimintaa. Linkityksen yhteydessä ei ole syntynyt kopioita teoksista, eikä teoksia ole saatettu yleisön saataviin uudessa käyttöyhteydessä. Artikkelit ovat aina sijainneet C:n Internet-sivuilla siinä muodossa kuin C on ne palvelimelleen tallentanut. Toteutettu linkitys ei B:n mukaan ole ollut tekijänoikeudellisesti relevanttia toimintaa, eikä se siten ole kuulunut tekijän yksinoikeuden piiriin.

Jos linkitys katsottaisiin tekijänoikeudellisesti relevantiksi, B:n toiminta on joka tapauksessa ollut sallittua, koska hakija on antanut siihen suostumuksensa C:n kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla. Sopimus on kattanut hakijan artikkelien käyttämisen myös Z -lehden verkkoversioissa, toisin kuin lausuntopyynnössä esitetään. Hakija on ollut tietoinen tästä käytöstä ja sallinut sen.

Hakijan nimi on mainittu tekijänä artikkeleiden yhteydessä. Ainoa yhteys B:n Internet-sivujen (X) ja hakijan välillä on ollut se, että B:n sivuilla on kerrottu hakijan kirjoittaneen tiettyyn aihepiiriin liittyvät artikkelit. Kyse on ollut lähinnä viitteen käyttämisestä. B on korkeatasoisia lääketieteellisiä palveluja tarjoava yritys ja Z terveydenhoitoon liittyvä aikakauslehti. Niiden kohderyhmänä on pitkälti sama yleisö. Artikke-

leita ei ole täten saatettu yleisön saataviin uudessa tai tekijän taiteellista arvoa tai oma-laatusuutta loukkaavassa käyttöyhteydessä. Hakijan tekijänoikeuslain 3 §:n mukaisia moraalisia oikeuksia ei ole siten loukattu.

B:n menettelystä ei ole voinut miltään osin aiheutua korvausvelvollisuutta asiassa.

TEKIJÄNOIKEUSNEUVOSTON LAUSUNTO

Tekijänoikeusneuvosto on kuullut teknisenä asiantuntijana professori Petri Vuorimaa-ta teknillisestä korkeakoulusta linkittämiseen liittyvistä teknisistä kysymyksistä.

Tekijänoikeusneuvosto on käsitellyt lausuntopyynnön ja esittää lausuntonaan seuraavan.

Tekijänoikeus kirjalliseen teokseen

Tekijänoikeuslain (TekijäL, 404/1961) mukaan sillä, joka on luonut kirjallisen tai taiteellisen teoksen, on yksinoikeus teokseen. Kirjallisia teoksia ovat esimerkiksi lehtiartikkelit.

Tekijänoikeus syntyy aina teoksen tekijälle eli luonnolliselle henkilölle. Teoksen on tekijänoikeussuojaa saadakseen ylitettävä ns. teoskynnys, eli sen on oltava itsenäinen ja omaperäinen tekijänsä henkisen luomistyön tulos. Itsenäisyys- ja omaperäisyysvaatimuksen katsotaan yleensä täyttyvän, jos voidaan olettaa, ettei kukaan muu työhön ryhtyessään olisi tehnyt samanlaista teosta.

TekijäL 2 §:n mukaan tekijänoikeus tuottaa tietyin rajoituksin yksinomaisen oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin. Tekijänoikeus on TekijäL 43 §:n mukaan voimassa, kunnes 70 vuotta on kulunut tekijän kuolinvuodesta.

Tekijänoikeuslainsäädäntö koskee myös suojattujen teosten käyttämistä avoimissa tietoverkoissa, kuten Internetissä. Internet-sivuilla näkyvä aineisto voi saada tekijänoikeussuojaa samalla tavalla kuin muu tietoverkon ulkopuolella oleva aineisto.

Tekijän yksinoikeus valmistaa teoksestaan kappaleita

TekijäL 2 §:n 1 momentin mukaan tekijällä on tietyin rajoituksin yksinoikeus valmistaa teoksestaan kappaleita. TekijäL 2 §:n 2 momentin mukaan kappaleen valmistamisena pidetään myös teoksen siirtämistä laitteeseen, jolla se voidaan toisintaa.

Jotta teos, kuten lehtiartikkeli, voitaisiin saattaa Internetiin, se on ensin muunnettava digitaaliseen muotoon ja tallennettava sen jälkeen jollekin Internet-palvelimelle. Molempia toimia voidaan pitää kappaleen valmistamisena teoksesta. Ne kuuluvat tekijän yksinoikeuden piiriin ja edellyttävät siten tekijän suostumusta.

Tekijän yksinoikeus saattaa teoksensa yleisön saataviin

Tekijäl 2 §:n 1 momentin mukaan tekijällä on - laissa määrättyin rajoituksin - yksinoikeus määrätä teoksensa saattamisesta yleisön saataviin. Tekijäl 2 §:n 3 momentin mukaan teos saatetaan yleisön saataviin, kun se esitetään julkisesti tai kun sen kappale tarjotaan myytäväksi, vuokrattavaksi tai lainattavaksi taikka sitä muutoin levitetään tai näytetään julkisesti.

Kun palvelin, jolle on tallennettu tekijänoikeudella suojattua aineistoa, liitetään avoimeen tietoverkkoon, palvelimelle tallennettu suojattu aineisto tulee samalla tietoverkon käyttäjien saataville.

Keskeinen tulkintaongelma on, milloin mainituin tavoin tietoverkon kautta tapahtuvaa teoksen välittämistä voidaan pitää sillä tavoin julkisena, että se kuuluu tekijän Tekijäl 2 §:ssä tarkoitettun yksinoikeuden piiriin. Tekijäl:n esitöissä ja oikeuskirjallisuudessa on katsottu, että kun ennalta määräämättömällä joukolla on mahdollisuus saada teos käyttöönsä tietoverkon kautta, kyseessä on tekijänoikeudellisessa mielessä julkinen toiminta. (Komiteanmietintö 1987:8. Tietotekniikka ja tekijänoikeus, s. 86. Koivumaa, Ari: Näkökulmia elektroniseen julkaisemiseen, s. 13)

Korkein oikeus on tulkinnut Tekijäl 2 §:n 3 momenttia tietokoneohjelmia koskeneessa ratkaisussaan 1999:115. Korkein oikeus katsoi, että henkilö, joka saattaa teoskappaleen avoimeen tietoverkkoon, kuten Internetiin, tulee samalla levittäneeksi tuon teoskappaleen yleisön keskuuteen.

Tapauksessa oli kyse siitä, että henkilö A oli perustanut tietokoneeseensa elektronisen postilaatikon ja toiminut sen ylläpitäjänä. Edellytyksenä postilaatikon käyttäjäksi pääsemiselle oli ollut tekijänoikeudellisesti suojattujen tietokoneohjelmistojen kopioiminen postilaatikkoon. Tätä vastaan A oli sallinut postilaatikon käyttäjien kopioida postilaatikosta siellä olleita teoksena pidettäviä tietokoneohjelmia. Korkein oikeus katsoi henkilön A valmistaneen tietokoneohjelmien kappaleita ja levittäneen niitä yleisön keskuuteen Tekijäl 2 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla.

Tekijän yksinoikeus teoksensa välittämiseen yleisölle - uusi EU-direktiivi ja WIPO-sopimukset

Tekijänoikeudella suojattujen teosten käyttäminen avoimissa tietoverkoissa on ollut myös kansainvälisen huomion kohteena.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin tekijänoikeuden ja lähioikeuksien tiettyjen piirteiden yhdenmukaistamisesta tietoyhteiskunnassa hyväksyttiin 28.9.2000 neuvoston yhteinen kanta.

Direktiivin tavoitteena on yhdenmukaistaa tekijänoikeuden ja lähioikeuksien suojaa Euroopan unionissa. Sen taustalla ovat erityisesti digitaalitekniikan leviäminen ja teosten uusien jakelukanavien syntyminen sekä tarve saattaa tekijänoikeutta koskeva sääntely vastaamaan tätä muuttunutta toimintaympäristöä ja uusia kansainvälisiä velvoitteita (WIPO:n eli Maailman henkisen omaisuuden järjestön piirissä vuonna 1996 hyväksytyt tekijänoikeus- sekä esitys- ja äänitesopimukset).

Direktiivin 3 artiklassa säädetään tekijän yksinoikeudesta teostensa langalliseen tai langattomaan välittämiseen yleisölle. Säännös koskee tekijänoikeudella suojattujen teosten välittämistä yleisölle esimerkiksi Internetin kautta. Direktiivissä säännellään myös jäsenvaltion mahdollisuutta kansallisesti rajoittaa yleisölle välittämistä koskevaa tekijän yksinoikeutta direktiivin voimaansaattamisen yhteydessä.

Direktiivi hyväksyttäneen lähiaikoina. Sen voimaansaattaminen Suomessa edellyttää muutosten tekemistä TekijäL:iin.

Linkitys ja sen tekninen toteuttamistapa

Linkittämisellä on hyvin keskeinen rooli Internetin toiminnassa. Koko www-tekniikka perustuu hyperlinkkeihin, joita seuraamalla Internetin käyttäjä voi siirtyä Internet-sivulta toiselle.

Teknisesti linkitys voidaan toteuttaa hyvin monella tavalla. Linkittämistapoja on vaikea luetella tyhjentävästi ja niitä on erittäin vaikea jaotella erilaisiin tyyppeihin, koska linkitystekniikka kehittyy koko ajan ja eri linkitystapoihin liittyy useita muunnelmia.

Linkitys voidaan tehdä esimerkiksi siten, että linkkiä klikkaamalla siirrytään siltä sivulta, jolla linkki on, uuden Internet-sivuston etusivulle. Tällaista linkittämistapaa kutsutaan usein teksti- tai hyperlinkiksi. Linkki on voitu tehdä myös siten, että linkkiä klikkaamalla käyttäjä siirtyy uuden Internet-sivuston tiettyyn osaan eli kyseessä on nk. tiedostolinkki.

Linkitys voidaan toteuttaa myös siten, että linkitetyn Internet-sivun sisältö näytetään Internetin käyttäjälle linkin tekijän Internet-sivujen kehyksissä. Linkittäjän kehukset voivat sisältää linkittäjän omaa aineistoa, jonka osana linkitetty aineisto näytetään Internetin käyttäjälle. Sellaisesta linkitystavasta, jossa linkitetyn sivun tietty aineisto näytetään osana linkittäjän aineistoa, on usein käytetty nimitystä kehyslinkki.

Se, kuinka B on toteuttanut hakijan artikkeleiden linkityksen, ilmenee lausuntopyynnön ja B:n vastineen liitteistä.

Hakijan artikkeleista on tehty artikkelin aiheen esittelevä "vinkki" B:n Internet-sivuille. Vinkin alla on ollut linkki hakijan kirjoittamaan artikkeliin. "Vinkki" ja linkki ovat sijainneet B:n Internet-sivuilla ("X") osoitteessa www.X.fi/.

Linkki on vienyt Internetin käyttäjän hakijan kirjoittamiin artikkeleihin. Osoitteena on säilynyt koko ajan B:n Internet-sivujen osoite. Hakijan artikkelit ovat täten olleet luetavissa B:n Internet-sivuilla, eikä linkitetyn sivun osoitetieto ole tullut näkyviin. Z -lehden mainos on puolestaan sijainnut artikkelin kanssa samalla sivulla eli artikkelin alussa.

Tekijänoikeuden siirtyminen

TekijäL 3 luku sisältää yleisiä määräyksiä tekijänoikeuden luovutuksesta.

TekijäL 27 §:n mukaan tekijänoikeus voidaan, moraalisia oikeuksia koskevin rajoituksin, luovuttaa kokonaan tai osittain. TekijäL 28 §:n mukaan ellei toisin ole sovittu, ei se, jolle tekijänoikeus on luovutettu, saa muuttaa teosta eikä luovuttaa oikeutta toiselle.

Moraaliset oikeudet

Tekijän moraalisisista oikeuksista säädetään TekijäL 3 §:ssä. TekijäL 3 §:n 1 momentin mukaan kun teoksesta valmistetaan kappale tai teos kokonaan tai osittain saatetaan yleisön saataviin, on tekijä ilmoitettava sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii.

Tekijän oikeutta tulla mainituksi teoskappaleissa ja saatettaessa teos yleisön saataviin kutsutaan isyysoikeudeksi. Velvollisuus ilmoittaa tekijän nimi ei riipu siitä, tapahtuuko teoksen yleisön saataviin saattaminen luvallisesti vai luvattomasti. (Kivimäki, T.M.: Uudet tekijänoikeus- ja valokuvauslait, s. 38)

TekijäL 3 §:n 2 momentin mukaan teosta älköön muutettako tekijän kirjallista tai taiteellista arvoa tahi omalaatuisuutta loukkaavalla tavalla, älköönkä sitä myöskään saatettako yleisön saataviin tekijää sanotuin tavoin loukkaavassa muodossa tai yhteydessä.

TekijäL 3 §:n 2 momentin mukaista oikeutta kutsutaan respektioikeudeksi. Se, loukkaako teoksen muuttaminen tai esittäminen tietyissä muodossa tai yhteydessä tekijän taiteellista arvoa tai tekijänkunniaa, ratkaistaan lähtökohtaisesti objektiivista mittapua käyttäen. Merkitystä on lisäksi annettava tekijän subjektiiviselle käsitykselle (näin esim. tekijänoikeusneuvoston lausunnoissa 1994:21, 1995:1, 2000:12; Haarmann, Pirkko-Liisa: Tekijänoikeus & lähioikeudet, s. 107)

Vastaukset lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin

Tekijänoikeusneuvosto toteaa aluksi, että hakijan lausuntopyyntöönsä liittämät artikkelit ovat kirjallisia teoksia, jotka saavat tekijänoikeussuojaa TekijäL 1 §:n nojalla. (kysymys 1)

Internetin linkkien ja linkityksen oikeudellinen asema on ollut pitkään keskustelun kohteena. Erityisesti on pohdittu, tapahtuuko linkityksessä jotakin sellaista, jonka perusteella linkityksen kohteena olevan aineiston tekijä tai muu oikeudenhaltija voisi te-

kijänoikeutensa perusteella kieltää linkittämisen tai vaatia, että linkittämiseen saadaan hänen suostumuksensa. Linkkien sallittavuudesta tekijänoikeuden näkökulmasta on esitetty oikeuskirjallisuudessa erilaisia näkemyksiä. Huomiota on usein kiinnitetty juuri linkityksen tekniseen toteuttamistapaan. (Koivumaa, Ari: Näkökulmia elektroniseen julkaisemiseen, s. 14 - 16, Carlén-Wendels, Thomas: Nätjuridik - lag och rätt på Internet, s. 153-, Rahnasto, Ilkka: Internet-oikeuden perusteet, s. 98)

Suomalaisissa tuomioistuimissa ei tiettävästi ole vielä otettu kantaa linkityksen oikeudelliseen asemaan.

Ruotsin korkein oikeus antoi 15.6.2000 tuomion linkittäjän vastuuta koskevassa rikosasiassa (tuomio nro B 413-00). Korkein oikeus pysytti tuomiollaan voimassa Götan hovioikeuden joulukuussa 1999 antaman tuomion.

Tapauksessa oli kyse siitä, että henkilö oli kerännyt omalle www-sivulleen linkkejä mp3-musiikkitiedostoihin. Tiedostot sisälsivät luvattomasti tallennettuja kopioita suojatuista äänitteistä.

Korkein oikeus katsoi hovioikeuden tavoin, että linkittämisessä ei tapahtunut kappaleiden valmistamista eikä niiden levittämistä yleisön keskuuteen. Linkittäjän toimia voitiin kuitenkin pitää suojattujen äänitteiden saattamisena yleisön saataviin. Kyseeseen tuli julkinen esittäminen tai avunanto mainittuun tekoon. Linkittäjän toimet eivät kuitenkaan täyttäneet mitään syytteessä yksilöidyn rikoksen tunnusmerkistöä, ja korkein oikeus hylkäsi syytteen.

TekijäL 2 §:n 1 momentin mukaan tekijänoikeus tuottaa tietyin rajoituksin yksinomaisten oikeuden määrätä teoksesta valmistamalla siitä kappaleita ja saattamalla se yleisön saataviin. Se, miten linkkien asettamista on arvioitava tekijän yksinoikeuden kannalta, riippuu TekijäL 2 §:n 3 momentin tulkinnasta.

Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että tekijänoikeudella suojattujen kirjallisten teosten linkittäminen avoimissa tietoverkoissa, kuten Internetissä, ei täysin luontevasti kuulu minkään TekijäL 2 §:n 3 momentissa mainitun yleisön saataviin saattamistavan alle (julkinen esittäminen, julkinen näyttäminen, levittäminen yleisön keskuuteen).

Tekijänoikeusneuvoston näkemyksen mukaan linkin asettamisen seurauksena syntyy nyt tarkasteltavassa tapauksessa tosiasiallisesti tilanne, jonka lopputulos vastaa TekijäL 2 §:n 3 momentissa mainittuja yleisön saataviin saattamisen tapoja. Linkin asettamisella määrätty tekijänoikeudella suojattu teos saavuttaa linkittäjän teoskohtaisen vallinnan perusteella uuden yleisön. Tämä viittaa siihen, että linkin asettamisessa on kyse sen tyyppisestä määräysvallan käytöstä, joka on TekijäL:ssa haluttu turvata tekijälle. Linkin asettaminen olisi tällöin katsottava tekijänoikeudellisesti relevantiksi toimeksi, joka kuuluisi tekijän yksinoikeuden piiriin.

TekijäL 2 §:n 3 momenttia voidaan kuitenkin tulkita myös toisin ja katsoa, että linkkien asettaminen edellisessä kappaleessa selostetulla tavalla ei ole TekijäL 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua teoksen yleisön saataviin saattamista. Tällaiseen tulkintaan voidaan päätyä varsinkin silloin, jos TekijäL 2 §:n 3 momenttia tulkitaan sanamuotonsa

mukaan ja suppeasti sekä myös jos katsotaan, että tavat, joilla teos voidaan saattaa yleisön saataviin, on lueteltu TekijäL 2 §:n 3 momentissa tyhjentävästi.

Lausuntopyynnön tapauksessa hakijan kirjoittamat artikkelit on julkaistu Z -lehdessä. C on tämän jälkeen vienyt artikkelit omille Internet-sivuilleen.

C on todennut tekijänoikeusneuvostolle toimittamassaan vastineessa, että hakijan artikkeleiden sijoittaminen Internetiin C:n palvelimelle perustuu hakijan ja C:n väliseen sopimukseen. C:n ja B:n välillä on sittemmin solmittu sopimus, jonka perusteella B on linkittänyt C:n Internet-sivuilla sijaitsevia hakijan artikkeleita. B on todennut vastineessaan, että vaikka linkittäminen katsottaisiin tekijänoikeudellisesti relevantiksi, hakija on antanut siihen suostumuksensa C:n kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla.

TekijäL 28 §:n mukaan se, jolle tekijänoikeus on luovutettu, ei saa luovuttaa oikeutta toiselle, ellei toisin ole sovittu. Hakijan ja C:n sekä C:n ja B:n välisiä sopimuksia voidaan arvioida TekijäL 28 §:n valossa. Lähtökohta on, että C:llä ei ole oikeutta luovuttaa hakijalta saamaansa tekijänoikeutta sopimuksella B:lle, ellei hakijan ja C:n välillä ole toisin sovittu.

Tekijänoikeus voi myös siirtyä työntekijältä työnantajalle työsopimussuhteen johdosta. Hakija on ollut työsopimussuhteessa C:öön 2.6. - 16.6.1997 ja 1.8. - 3.10.1997 välisen ajan. On mahdollista, että hakijan tekijänoikeus on työsopimussuhteen johdosta siirtynyt tuona aikana tehtyjen artikkeleiden osalta C:lle.

Tekijänoikeusneuvoston tehtävänä on antaa lausuntoja tekijänoikeuslain soveltamisesta. Tekijänoikeusneuvosto ei voi toimivaltansa puitteissa tulkita tehtyjä sopimuksia. Sanottu koskee myös hakijan ja C:n välisen sopimuksen tulkintaa ja sen selvittämistä, mitä hakijan ja C:n välillä on sovittu tekijänoikeuden mahdollisesta edelleen luovutuksesta, ja onko hakijan tekijänoikeus siirtynyt C:lle työsopimussuhteen johdosta.

B on linkittänyt hakijan artikkeleita C:n kanssa tekemänsä sopimuksen nojalla. B:n asema ja oikeudet on arvioitava toisaalta tämän sopimuksen ja toisaalta C:n ja hakijan välisen sopimuksen valossa. Tekijänoikeusneuvosto ei kuitenkaan voi toimivaltansa puitteissa tulkita näitä sopimuksia, eikä täten ottaa kantaa siihen, onko B mahdollisesti loukannut hakijan taloudellisia oikeuksia. (kysymykset 2 - 3 ja 5)

Moraalisista oikeuksista tekijänoikeusneuvosto toteaa seuraavaa. Isyysoikeutta koskevan TekijäL 3 §:n 1 momentin mukaan kun teos saatetaan yleisön saataviin, on tekijä ilmoitettava sillä tavoin kuin hyvä tapa vaatii. Lausuntopyynnöstä ilmenee, että hakijan nimi on mainittu B:n Internet-sivuilla artikkeliin vievän linkin yhteydessä. Lisäksi lausuntopyyntöön liitetystä esimerkkiartikkelista ilmenee, että artikkelin alussa on ollut maininta "Teksti: A". Tekijänoikeusneuvosto katsoo, että hakijan nimi on ilmoitettu siten kuin TekijäL 3 §:n 1 momentissa säädetään, ja että B ei täten ole loukannut hakijan TekijäL 3 §:n 1 momentin mukaista oikeutta.

Tekijänoikeusneuvosto ei katso voivansa ottaa kantaa siihen, onko hakijan TekijäL 3 §:n 2 momentin mukaista oikeutta eli respektioikeutta loukattu, sillä asiaan liittyvät eri yksityiskohdat eivät ole tekijänoikeusneuvoston tiedossa. (kysymys 4)

Puheenjohtaja

Niklas Bruun

Sihteeri

Hertta Hartikainen

Lausunto on käsitelty tekijänoikeusneuvoston täysistunnossa. Asian ratkaisemiseen ovat osallistuneet Niklas Bruun (puheenjohtaja), Katariina Sorvari, Marit Hohtokari, Ahti Vänttinen, Päivi Liedes, Kirsi-Marja Okkonen, Tiina Ryhänen, Kai Nordberg, Arto Alaspää, Keijo Perälä ja Jyrki Nikula.

Lausuntoon liittyy Tiina Ryhäsen, Kirsi-Marja Okkosen ja Jyrki Nikulan eriävä mielipide.

ERIÄVÄ MIELIPIDE

Tekijänoikeusneuvosto on An pyynnöstä käsitellyt lausunnossaan artikkeleiden linkittämistä Internet-tietoverkossa. Eriävä mielipide kohdistuu tekijänoikeusneuvoston lausunnon kohtiin ”Linkitys ja sen tekninen toteuttamistapa” sekä ”Vastaukset lausuntopyynnössä esitettyihin kysymyksiin”.

Tekijänoikeusneuvostolla ei ole ollut mahdollisuutta tutustua siihen kuinka sen käsiteltävänä olleessa tapauksessa linkitys on toteutettu, koska linkit B:n www-sivuilla C:n www-sivuilla sijainneisiin An artikkeleihin on poistettu. Tekijänoikeusneuvostolle on kuitenkin toimitettu aineistoa B:n linkittämien C:n www-sivuilla sijainneiden sellaisten artikkeleiden osalta, joiden linkitys on tapahtunut samalla tavalla kuin An artikkeleiden. Toimitetun aineiston perusteella B:n tekemät linkit ovat vie-neet linkin käyttäjän C:n www-sivuille, mistä artikkelit ovat olleet luettavissa. Lisäksi C:n www-sivujen osoitetieto ja linkin sijaintia osoittava tiedostopolku ovat olleet linkin käyttäjän nähtävissä tietokoneen ruudulla kohdassa osoite seuraavan kaltaisessa muodossa:

http://www.X.fi/kauneus_ja_terveys/index.html?sivu=http:www.a-lehdet.fi/kauneusjaterveys/jutut/tyra.html.

Tiedon perusteella linkin käyttäjä on voinut havaita linkin vievän B:n www-sivuilla C:n www-sivuille. Artikkeleita ei myöskään ole esitetty osana B:n www-sivujen aineistoa.

Tekijänoikeudella suojattujen kirjallisten teosten linkittäminen tietoverkoissa, kuten Internetissä ei täysin luontevasti kuulu minkään TekijäL 2 §:n 3 momentissa mainitun yleisön saataviin saattamis-tavan alle. Linkitys www-sivuilla toisille www-sivuille voidaan kuitenkin toteuttaa monella tavalla, joista tietyillä tavoilla toteutettu linkitys voi tapauskohtaisesti tarkasteltuna tarkoittaa sen tyyppistä teokseen kohdistuvan määräysvallan käyttämistä, joka on TekijäL:ssa haluttu turvata tekijälle.

Toteuttamistavasta riippuen linkitetty aineisto näyttäytyy linkin käyttäjälle eri tavoin. Osa linkeistä helpottaa ja nopeuttaa Internetissä www-sivuilla yleisön saataville saatetun aineiston löytämistä viemällä linkin käyttäjän yksiltä www-sivuilla toisille www-sivuille. Linkit voidaan kuitenkin toteuttaa siten, että linkitetty aineisto näyttäytyy linkin käyttäjälle kokonaan uudessa yhteydessä selkeästi osana linkittäjän omaa aineistoa, jolloin linkin käyttäjä ei välttämättä havaitse osan aineistos-ta kuuluvan toisten www-sivujen yhteyteen. Tällaisessa tapauksessa linkittämisen seurauksena voi tosiasiallisesti syntyä tilanne, jonka lopputulos vastaa TeikijäL 2 §:n 3 momentissa mainittuja yleisön saataviin saattamisen tapoja.

Tekijänoikeusneuvostolle esitetyn aineiston perusteella nyt käsiteltävänä olleessa tapauksessa vaikuttaa ilmeiseltä, että An artikkelit eivät ole näyttäytyneet linkin käyttäjälle osana B:n omaa aineis-toa. Linkin käyttäjä on voinut myös osoite- ja tiedostopolkutietojen perusteella havaita artikkeleiden sijaitsevan C:n www-sivuilla. Artikkelit ovat käytännössä ilmenneet käyttäjälle samalla tavalla oli-pa hän hakenut artikkelin suoraan C:n www-sivuilla tai B:n asettaman linkin kautta.